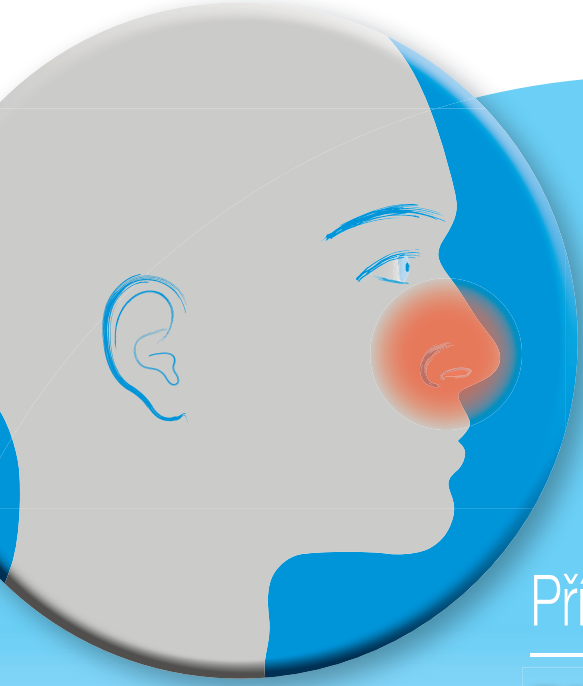
ČESKÁ SPOLEČNOST
OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU

OSPDL ČLS JEP

Příručka pro praxi:

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA SEKRECE Z NOSU

MUDr. Petr Matoušek, Ph.D., MBA[1,2]
MUDr. Michaela Masárová[1,2]
MUDr. Jakub Lubojacký[1,2]
Doc. MUDr. Petr Čelakovský, Ph.D.[3]
MUDr. Stanislav Konštacký, CSc.[4]
MUDr. Pavla Hromádková[5]
MUDr. Alena Šebková[6,7]
MUDr. Ilona Hülleová[8]

[1] Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, Fakultní nemocnice Ostrava
[2] Katedra kraniofaciálních oborů, Lékařská fakulta, Ostravská univerzita
[3] Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, Fakultní nemocnice Hradec Králové, Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové
[4] Oddělení praktického a rodinného lékařství, Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové
[5] Ambulance praktického lékaře pro děti a dorost, Liberec
[6] Ambulance praktického lékaře pro děti a dorost, Plzeň
[7] Fakultní nemocnice Plzeň, Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Plzni
[8] Ambulance praktického lékaře pro děti a dorost, Bystřice pod Hostýnem

ORL

FNO FAKULTNÍ NEMOCNICE OSTRAVA

ORL KLINIKA OTORINOLARYNGOLOGIE A CHIRURGIE HLAVY A KRKU

FAKULTNÍ NEMOCNICE HRADEC KRÁLOVÉ

Definice, základní pojmy

Sekrece z nosu (rinorea, výtok)

- z řeckého *rhis-rhinos* – nos, *rhoé* (od rheó) – proud, *rinorea* – výtok z nosu
- jeden ze základních příznaků onemocnění nosu a vedlejších dutin nosních (VDN)
- nejčastější příčiny
  - akutní virová a povirová rinosinusitida
  - akutní bakteriální rinosinusitida
  - alergická a nealergická rýma
  - chronická rinosinusitida s/bez polypů
- jednostranná sekrece může být příznakem závažného onemocnění
  - nádor
  - likvorea
  - cizí těleso

Alergická rýma, smrkání

Anamnéza

Trvání potíží

- akutní (<12 týdnů)
- chronická (>12 týdnů)

Charakter sekretu

- vodnatá, hlenová, hnisavá, hemoragická

Jednostranná/oboustranná sekrece

- jednostranné potíže – vždy myslet na nádor

Vyvolávající příčina sekrece/potíží

- sezonní výskyt, alergie, astma, ekzém
  - alergická rýma
- stomatologické zákroky na horní čelisti, kariézní chrup
  - odontogenní sinusitida
- operace nosu, úrazy, meningitida
  - likvorea
- léky, těhotenství
  - léková a hormonální rýma
- cvičení, studený vzduch, jídlo
  - iritační rýma

Další příznaky onemocnění nosu

- obstrukce nosní, porucha čichu/chuti, svědění, kýchání, bolest, zduření spádových lymfatických uzlin, kašel, celkové příznaky – horečka, únava

Rozdělení sekrece z nosu	
Dle typu sekrece	vodnatá
	hlenovitá
	hnisavá
	hemoragická
Dle lokalizace	jednostranná
	oboustranná
Dle délky trvání	akutní (do 12 týdnů)
	chronická (nad 12 týdnů)

Oboustranná sekrece z nosu

Diagnostika

Klinické vyšetření

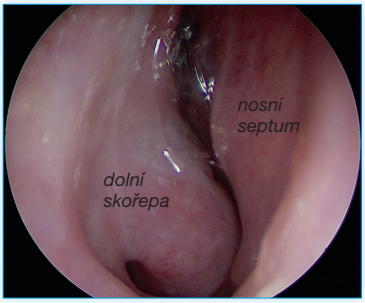
- pohled, pohmat
  - změny tvaru nosu, krepitace po traumatech
  - podráždění kůže nosního vchodu
    - rinosinusitida
  - otok víček, tváře
    - komplikace rinosinusitidy
  - oboustranná konjunktivida
    - alergická rýma
  - kariézní dentice
    - odontogenní sinusitida

Jednostranná vodnatá sekrece při předklonu – likvorea

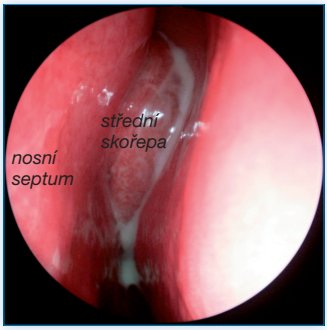
Přední rinoskopie, endoskopie

- lokalizace sekretu
  - nosní dutina
    - rýma
  - střední/horní nosní průduch
    - postižení vedlejších nosních dutin
  - strop nosní dutiny
    - likvorea
- slizniční změny
  - otok, zarudnutí sliznic
    - rinosinusitida
  - lividní a hypertrofické sliznice
    - alergická rýma
  - nosní polypy
    - oboustranně – chronická rinosinusitida
    - jednostranně – podezření na nádor

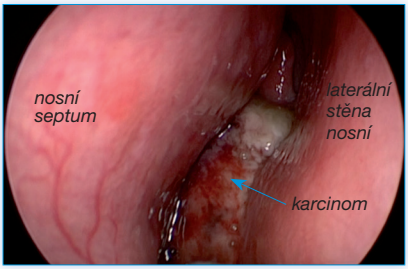

Vodnatá sekrece, alergická rýma, pravá strana, endoskopický pohled

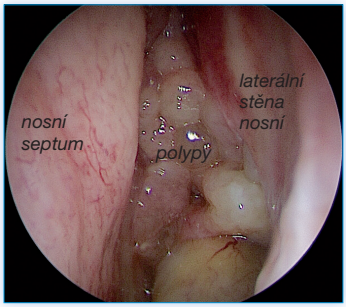
Diferenciální diagnostika dle charakteru sekrece	
Vodnatá	virová a povirová rinosinusitida
	alergická rýma
	medikamentózní rýma
	NARES (nealergická rýma s eozinofilním sekretem)
	likvorea
Hlenovitá	virová a povirová rinosinusitida
	chronická rinosinustida s/bez polypů
	hormonální rýma
	cystická fibróza
Hnisavá	bakteriální rinosinusitida
	cizí těleso
	odontogenní sinusitida (zapáchající sekret)
Hemoragická	nádor
	cizí těleso

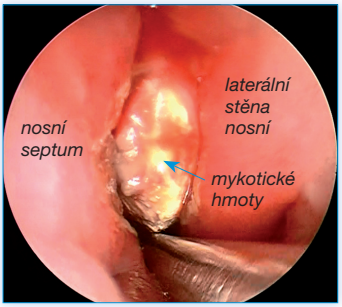
Hnisavá sekrece, akutní rinosinusitida, levá strana, endoskopický pohled

Vodnatá, hlenovitá a hnisavá sekrece, spinocelulární karcinom dutiny nosní vlevo, endoskopický pohled

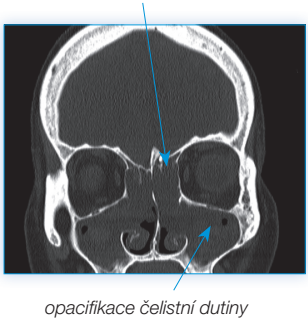
Chronická rinosinusitida s polypy, levá strana, endoskopický pohled

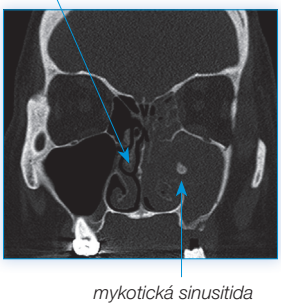
Mykotická sinusitida, levá strana, endoskopický pohled

Zobrazovací metody – indikace

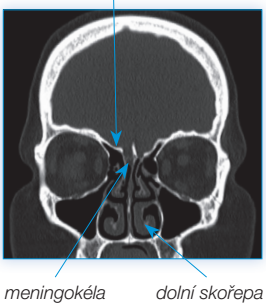
- CT
  - při normálním endoskopickém nálezu k posouzení izolovaného postižení dutin
  - podezření na nádor, odontogenní rinosinusitidu, likvoreu, mycetom

Chronická sinusitida s polypy, opacifikace všech dutin, CT vyšetření, koronární řez

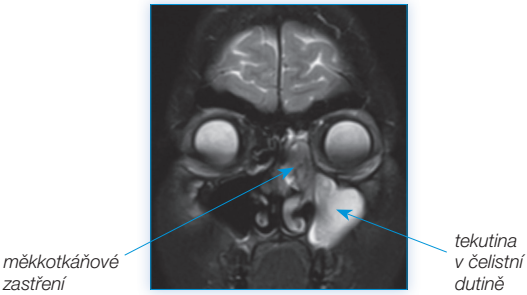

Mykotická sinusitida vlevo, opacifikace VDN vlevo, hyperdenzní ložisko v čelistní dutině, CT vyšetření, koronární řez

Meningokéla v oblasti lamina cribrosa vpravo, CT vyšetření, koronární řez

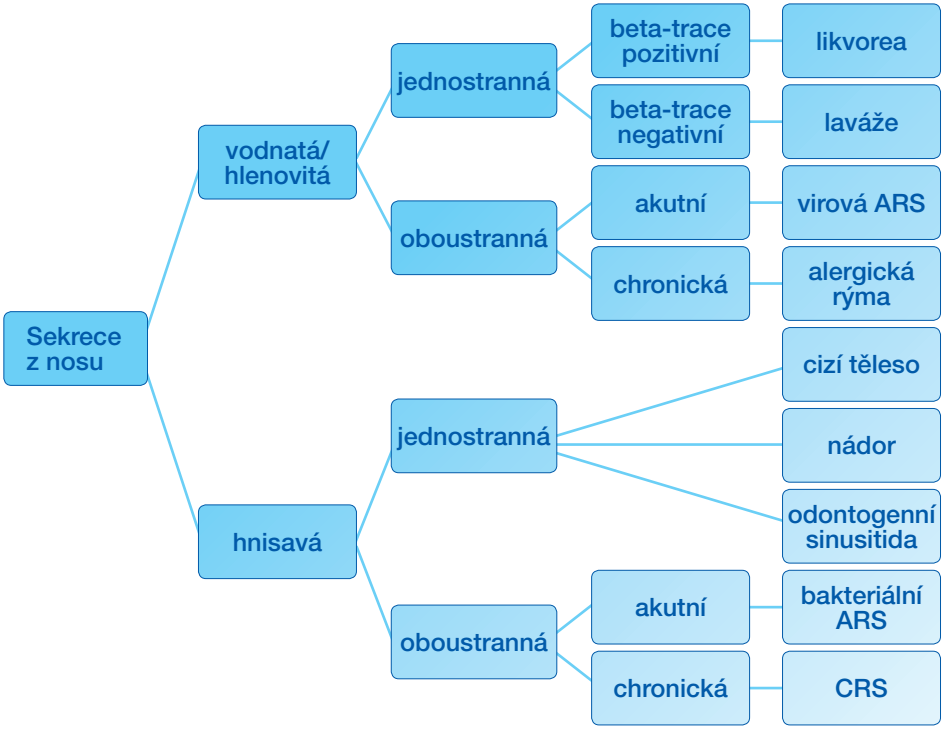
- MR
  - odlišení měkkotkáňového zastření a tekutiny
  - komplikace sinusitid
  - nádorové léze, šíření do očnice nebo intrakrania
  - podezření na meningokélu/encefalokélu

Karcinom dutiny nosní vlevo, měkotkáňové zastření čichových sklepů, tekutina v čelistní dutině vlevo, MR vyšetření, koronární řez

Laboratorní metody

- CRP
  - elevace u akutní bakteriální rinosinusitidy
- alergologické testy (kožní, hladiny IgE, eozinofilie)
- kultivace
  - komplikace akutní rinosinusitidy
  - hnisavá rinosinusitida bez adekvátní reakce na ATB léčbu
- beta-trace protein
  - pozitivní u likvorey

Sekrece z nosu – diagnostické schéma
(ARS – akutní rinosinusitida, CRS – chronická rinosinusitida)

Konzervativní léčba

Empirická léčba vodnaté sekrece z nosu

- lokální kortikosteroidy
- lokální antihistaminika
- ipratropium bromid

Léčba dle diagnózy

Konzervativní léčba rinosinusitid	
Virová a povirová rinosinusitida	antipyretika, anemizační nosní kapky, sympatomimetika, sinupret, vitamin C, zinek, nazální probiotika
Akutní bakteriální rinosinusitida	ATB, antipyretika, anemizační nosní kapky, lokální kortikosteroidy
	sanace zubů u odontogenní sinusitidy
Alergická rýma	lokální kortikosteroidy, antihistaminika, desenzibilizace
Chronická rinosinusitida	lokální kortikosteroidy, proplachy nosu slanou vodou, Vincentkou

VINCENTKA
1820
LUHAČOVICE

VINCENTKA – ZDRAVÍ Z HLUBIN PŘÍRODY

VINCENTKA – minerální voda z krystalicky čistého, zbytkového třetihorního moře vstoupila do boje proti koronaviru s celým portfoliem svých přírodních produktů.
Její účinky na prevenci i onemocnění horních a dolních dýchacích cest jsou všeobecně známé. VINCENTKA napomáhá „úklidu“ plic. Vytváří hráz proti virům a bacilům a posiluje imunitu.

VINCENTKA NOSNÍ SPREJ STANDARD

Prostředek pro ošetření sliznice nosohltanu, který pomáhá udržovat fyziologickou čistící schopnost nosní sliznice, umožňuje optimální fungování tzv. slizniční imunity jako primární obrany před infekcí.

VINCENTKA NOSNÍ SPREJ JUNIOR 0+

Pro novorozence a malé děti

VINCENTKA NASALIS

z koncentrátu minerální vody z přírodního léčivého zdroje, silně mineralizované, jodové, uhličité minerální vody VINCENTKA, hydrogenouhličitano – chlorido – sodného typu, je určen k proplachování nosních dutin a nosohltanu pomocí proplachovací plastové konévky.

PRODUKTY ZAKOUPÍTE V LÉKÁRNÁCH NEBO NA E-SHOPU WWW.VINCENTKA.CZ.

Příručka pro praxi:
DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA SEKRECE Z NOSU

Schváleno výborem České společnosti otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku ČLS JEP, výborem České společnosti všeobecného lékařství ČLS JEP, výborem České společnosti praktického dětského lékařství ČLS JEP.

Editoři: prof. MUDr. Viktor Chrobok, CSc., Ph.D.; prof. MUDr. Pavel Komínek, Ph.D., MBA.

Příručku pro praxi nelze považovat za jediný univerzální doporučený postup.

V diagnostice a léčbě je třeba zvážit konkrétní situaci, stav a potíže daného pacienta.

Tiskárna: RETIS GROUP s. r. o., Krnov.

Grafický design: Johana Kobzová, Praha.

Firemní partner:

P&G Health

Procter & Gamble Czech Republic s.r.o.
Karolinská 654/2
186 00 Praha 8
www.pg.com

Za finanční podpory:

VINCENTKA 1920 LUHAČOVICE

VINCENTKA a.s.
Lázeňské nám. 165
763 26 Luhačovice
www.vincentka.cz

1. vydání, v Praze, prosinec 2020